

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียน กับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่

1. ประชากร คือ ครูสายผู้สอน (ในระดับช่วงชั้นที่ 1-3) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคายเขต 3 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 1,651 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอน (ในระดับช่วงชั้นที่ 1-3) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคายเขต 3 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 312 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi - Stage Sampling) บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 38 - 43) โดยมีขั้นตอนการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 จำแนกจำนวนสถานศึกษาแต่ละขนาด ในแต่ละอำเภอที่อยู่ในเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3

ขั้นตอนที่ 2 จำแนกครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ในสถานศึกษาแต่ละขนาด

ขั้นตอนที่ 3 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เป็น ครูผู้สอนโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน Krejcie and Morgan (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 42) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 312 คน

ขั้นตอนที่ 4 เทียบสัดส่วนจำนวนกลุ่มตัวอย่างครูผู้สอน ตามขนาด
โรงเรียนในแต่ละอำเภอ

ขั้นตอนที่ 5 สุ่มโรงเรียนแต่ละขนาดตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง เพื่อกำหนด
เป็นกลุ่มตัวอย่าง ใช้การสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีจับสลากตามตาราง 1

ตารางที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

อำเภอ	ขนาดโรงเรียน	จำนวนโรงเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
บึงกาฬ	เล็ก	21	99	19
	กลาง	22	170	32
	ใหญ่	10	163	31
นุ่งคล้า	เล็ก	5	38	7
	กลาง	6	60	12
	ใหญ่	0	0	0
เซกา	เล็ก	14	72	14
	กลาง	20	174	33
	ใหญ่	12	224	42
พรเจริญ	เล็ก	5	38	7
	กลาง	10	83	15
	ใหญ่	6	119	22
ศรีวิไล	เล็ก	4	24	5
	กลาง	2	26	5
	ใหญ่	9	163	31
บึงโขงหลง	เล็ก	5	33	6
	กลาง	6	63	12
	ใหญ่	7	102	19
รวม		164	1,651	312

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 2 ตอน มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามชนิดตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ซึ่งประกอบด้วย

การบริหารแบบมีส่วนร่วม จำนวน 4 ด้าน คือ

2.1.1 ด้านการไว้วางใจ

2.1.2 ด้านการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน

2.1.3 ด้านความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน

2.1.4 ด้านการกระจายอำนาจและการให้อำนาจในการตัดสินใจ

กำหนดการให้คะแนน ดังนี้

5 หมายถึง มีการบริหารแบบมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีการบริหารแบบมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีการบริหารแบบมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีการบริหารแบบมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีการบริหารแบบมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับคือ สูงที่สุด สูง ปานกลาง ต่ำ และต่ำที่สุด ซึ่งประกอบด้วย

ประสิทธิผลของโรงเรียน จำนวน 4 ด้าน คือ

2.2.1 ด้านความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม

2.2.2 ด้านการบรรลุเป้าหมาย

2.2.3 ด้านการบูรณาการ

2.2.4 ด้านการรักษาแบบแผนวัฒนธรรม

โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- 5 หมายถึง มีประสิทธิผลของโรงเรียนอยู่ในระดับสูงที่สุด
- 4 หมายถึง มีประสิทธิผลของโรงเรียนอยู่ในระดับสูง
- 3 หมายถึง มีประสิทธิผลของโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีประสิทธิผลของโรงเรียนอยู่ในระดับต่ำ
- 1 หมายถึง มีประสิทธิผลของโรงเรียนอยู่ในระดับต่ำที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามชนิดตรวจสอบรายการ (Check List) ดังนี้

1. สถานภาพ

() ครูสายผู้สอน

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับ การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องหมายเลข 5, 4, 3, 2 หรือ 1 ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านที่มีต่อรายการที่สอบถามเป็นรายข้อ ตามความหมายดังนี้

- 5 หมายถึง มีการบริหารแบบมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการบริหารแบบมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีการบริหารแบบมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการบริหารแบบมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีการบริหารแบบมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม

ข้อที่	พฤติกรรมของผู้บริหาร โรงเรียน	พฤติกรรมที่แสดงออก				
		5	4	3	2	1
0 00	ด้านการไว้วางใจ การให้เกิดซึ่งกันและกัน	/
	ทุกคนได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานใน หน้าที่ในอัตราส่วนที่เท่าๆกัน	/

คำอธิบาย

จากตัวอย่าง

ข้อ 0 ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมท่านทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง
หมายเลข 3 แสดงว่า ท่านเห็นว่า ผู้บริหารมีการให้เกิดซึ่งกันและกันอยู่ในระดับปานกลาง

ข้อ 00 ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมท่านทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง
หมายเลข 1 แสดงว่า ท่านเห็นว่า ผู้บริหารให้ทุกคนได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานในหน้าที่
ในอัตราส่วนที่เท่า ๆ กันอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียน

ข้อที่	ลักษณะประสิทธิผลของ โรงเรียนต่าง ๆ	พฤติกรรมที่แสดงออก				
		5	4	3	2	1
0 00	ด้านความสามารถในการปรับตัว โรงเรียนมีการปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินงาน ที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง	/
	ครูและผู้ร่วมงานมีความพร้อมและเต็มใจ ยอมรับการเปลี่ยนแปลงของโรงเรียน	/

คำอธิบาย

จากตัวอย่าง

ข้อ 0 ระดับประสิทธิผลของโรงเรียน ท่านทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง
หมายเลข 3 แสดงว่า ท่านเห็นว่า โรงเรียนมีการปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินงานที่สอดคล้องกับ
การเปลี่ยนแปลง อยู่ในระดับปานกลาง

ข้อ 00 ระดับประสิทธิผลของโรงเรียน ท่านทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง
หมายเลข 1 แสดงว่า ท่านเห็นว่า ครูและผู้ร่วมงานมีความพร้อมและเต็มใจยอมรับการ
เปลี่ยนแปลง อยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหาร
แบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา กับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 และเกี่ยวกับการสร้างแบบสอบถามแบบต่าง ๆ เพื่อประโยชน์
ในการสร้างแบบสอบถาม

2. ขอคำแนะนำจากคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และกำหนดขอบเขต
ของตัวแปรและนิยามศัพท์ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ

3. ศึกษาเทคนิคและวิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อเป็นแนวทาง
ในการสร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

4. ประมวลความรู้ จากข้อ 1-4 มาสร้างแบบสอบถามแล้วนำเสนอ
คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาแก้ไข

5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา เสนอผู้เชี่ยวชาญ
ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และการใช้
ภาษาเพื่อนำมาปรับปรุง

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ มีดังนี้

1. นายอัมพร พิณะสา รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย
เขต 3 การศึกษา ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยขอนแก่น พิจารณาภาษา และ
โครงสร้างของแบบสอบถาม

2. นายสมหวัง มหาวัง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านคำเจริญราษฎร์บำรุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศงขลา เขต 2 การศึกษา กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาการสร้างเครื่องมือ และหาคุณภาพของเครื่องมือ
3. นายเดชา ลุนาวงค์ รองผู้อำนวยการโรงเรียนศรีวิไลวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองคาย เขต 3 การศึกษา กศ.ม. (การวิจัยการศึกษา) มหาวิทยาลัยมหาสารคามพิจารณาสถิติที่ใช้ในการวิจัย
4. ส.อ.สัมฤทธิ์ หงษ์ชูตา รองผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองไผ่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศงขลา เขต 2 การศึกษา ค.ม. (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พิจารณาภาษาและสถิติ
5. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้สมบูรณ์ ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ
6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองคาย เขต 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน
7. นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย (Item Total Correlation) ในแต่ละข้อกับคะแนนรวมรายด้าน ทุกข้ออยู่ระหว่าง 0.58 - 0.91
8. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 174) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.94
9. จัดพิมพ์แบบสอบถามที่เข้าเกณฑ์ เป็นฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากสำนักงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองคาย เขต 3 เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือ พร้อมด้วยแบบสอบถามไปยังโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 เพื่อให้ข้าราชการครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม โดยใช้เวลาในการตอบแบบสอบถาม 10 วัน

3. เมื่อครบกำหนด 10 วัน ผู้วิจัยเดินทางไปเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเองที่โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจนได้แบบสอบถามครบตามจำนวนที่ต้องการ

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ตรวจสอบแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนเพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม
2. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปวิเคราะห์ข้อมูลตามตัวแปรด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์
3. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ใช้สถิติร้อยละ และแจกแจงความถี่
4. วิเคราะห์ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นรายข้อและภาพรวมโดยนำผลการวิเคราะห์ที่ได้ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 100)

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง	มีการบริหารแบบมีส่วนร่วม/ประสิทธิผลของโรงเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด/สูงที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง	มีการบริหารแบบมีส่วนร่วม/ประสิทธิผลของโรงเรียนอยู่ในระดับมาก/สูง
ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง	มีการบริหารแบบมีส่วนร่วม/ประสิทธิผลของโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง/ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง	มีการบริหารแบบมีส่วนร่วม/ประสิทธิผลของโรงเรียนอยู่ในระดับน้อย/ต่ำ
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง	มีการบริหารแบบมีส่วนร่วม/ประสิทธิผลของโรงเรียนอยู่ในระดับน้อยที่สุด/ต่ำที่สุด

5. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วม กับประสิทธิผลของโรงเรียน โดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้ใช้สถิติ ดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม
 - 1.1 หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย (Item total Correlation) ในแต่ละข้อกับคะแนนรวมรายด้าน
 - 1.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach)
2. สถิติพื้นฐาน ได้แก่
 - 2.1 ค่าร้อยละ (Percentage)
 - 2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)
 - 2.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่
 - 3.1 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลโรงเรียน โดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
 - 3.2 คำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรภาวะผู้นำ และการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับตัวแปรอิสระ (Inter - Coefficient) และระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม (Correlation - Coefficient) โดยใช้สูตรของเพียร์สัน (r) (ประกอบ กระณสูตร. 2538 : 35) โดยแปลความหมายของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ดังนี้

ค่าระหว่าง $\pm 0.70-1.00$	มีความสัมพันธ์กันสูง
ค่าระหว่าง $\pm 0.30-0.69$	มีความสัมพันธ์กันปานกลาง
ค่าระหว่าง ± 0.29 และต่ำกว่า	มีความสัมพันธ์กันต่ำ